

faa hos os, hvor Kjøbstaden har sit Udskibningssted udenfor Byen, men dog indenfor en Miils Afstand, der kan det ikke alene hælde, men er vel begyndt allevegne, saaledes som f. Ex. ved Karrebæk, der er Udskibningssted for Næstved, at de ogsaa virkelig flytte dertil; men at de nu skulde være forhindrede fra at gjøre det i den Tid — der jo efter Udkastet skulde være aldeles ubestemt —, da denne Paragraph skulde raade, det er dog vist ikke, hvad man kan kalde til Kjøbstadernes Fordeel i det Hele. Naar jeg saa spørger, om det, hvis det er en Fordeel for Kjøbstaderne, da er en berettiget Fordeel, om det da, og saaledes synes man jo at ville fremstille det, er en lille Levning af hvad Kjøbstaderne hidtil have havt Ret til at faae, saa maa jeg svare: Nei, paa ingen Maade. Det kan dog ikke siges, at Kjøbstadbeboerne i Henseende til Haandværksdrift have havt nogen anden Ret, som de kunde gjøre Krav paa at beholde, end den, der er tilskrevet Kjøbstaderne eller deres Laug ved særegne Privilegier, og at nu de fleste af vore Kjøbstæder, hvor der enten slet ikke har været saadanne Laug, eller hvor der dog i de fleste Gaandteringer kun har været en Enkelt, og sædvanlig kun en Juffer, derved skulde have erhvervet sig nogen Ret til, at man ikke herefter paa Landet skulde have Lov til, baade i en halv og i en heel Miils Afstand fra Kjøbstaden, at faae en dueltig Mand boende til at drive Gaandværk, det kan jeg ikke forstaae. Betænker man endelig, hvorledes jo vore Dage og de kommende Dage med deres Jernbaner tillintetgjøre alle saadanne Smaaafstande, da veed jeg ikke, hvorledes det skulde falde os ind at gjøre noget Bæsen af en saadan Afstandsbestemmelse som den, der findes i Paragraphen, hvorfors jeg virkelig efter min fulde Overbeviisning ikke veed noget Bedre at gjøre ved den end at slaae en tyk Streg over den. Naar det imidlertid ikke skal eller kan skee, saa følger det af sig selv, at jeg ikke kan billige Noget, der er værre end den, og at jeg altsaa ikke kan Anse det end billige Fleertallets Tilfætning om Hvedebrødsbagere, thi jeg seer ikke, at Kjøbstaderne nogenstunde have havt eller skulde have den Rettighed at forhindre Folk, der

boe paa Landet en heel Miil fra dem, fra, hvad de rigtignok ofte have forhindret de Folk fra, der boe inde i Kjøbstæderne, nemlig at faae godt Hvedebrød. At man har villet gjøre en Indvending imod, at Møllebyggere, og halvveis endog har gjort en Indvending imod, at Glarmestere kunde boe nærved Kjøbstaden, det er jo af de Mærkværdigheder, som man maa opleve for at troe paa dem, thi jeg skulde dog mene, at, da Møllebyggerne jo ikke blot ere til at bygge Møller, men ogsaa til at-lappe Møller, ogsaa til at hjælpe paa dem, saa maatte man da ønske, at man overalt, hvor der var Møller, ogsaa kunde finde Folk saa nær som muligt ved sig, som kunde hjælpe paa dem. Hvad nu Glarmesterens Udelukkelse angaaer, da viste det sig jo dog i hele den forbigangne Tid, hvor man tænkte langt alvorligere om saadanne Skilsmisser, at med alle Kjøbstadernes Forrettigheder stod det sig dog sædvanligviis temmelig daarligt med deres Glarmestere; da traf Glarmestrene jo Landet rundt, og det var jo paa den Maade, det dog kunde taales, at der ikke boede nogen Glarmester midt iblandt Landbefolkningen. Det er da ogsaa besynderligt, at man ikke nu, især da man ellers raser for Sundheden, vil betænke, at, naar det skeer, som jo kan skee blot ved Blæst en Nat, at man kommer til at ligge for aabne Binduer, saa skulde man dog virkelig have saa god Lelighed som muligt til at faae Ruderne satte ind næste Dag, for at man dog ikke skulde ligge for aabne Binduer een Nat til, og saaledes, som vore Kjøbstæder hidtil have været besatte og befolkede, kunde det let skee, at man ellers kom til at ligge saaledes en heel Uge.

Indenrigsministeren: Dersom Lovforslaget, saaledes som det er affattet, af Hensyn til Kjøbenhavns Communalbestyrelse havde opstillet andre Regler for Kjøbenhavn end for Kjøbstæderne, kunde jeg have forstaaet den Anke, som er fremsført af den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 2den Valgkreds (Schoubye); men hvorledes han med Billighed kan anke over, at der i dette Stykke er opstillet den samme Regel for begge, det forstaaer jeg ikke; langt snarere maatte de ærede